

Vahakelaxibalo vo tlula 2 million va humesa ku suka eka poto ra nhlayiso

Tshwane, 31 Sunguti 2025 - Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga (SARS) byi tsakela ku tivisa leswaku ku fikela sweswi byi amukerile ku tlula 2,664 279 wa swikombelo swa swileriso swa xibalo swa mihumeso ku suka eka Mbuyelo wa Humeso wa Nhlayiso wa sisitemepotombirhi. Ehenhla ka nhlayo hinkwayo ya swikombelo, 2 403 379 wa swileriso swa xibalo swi pasisiwile leswaku timali ti ntshuxiwa. Leswi nga sala swi ariwile hikwalaho ka swivangelo swo hambanahambana, ku katsa na Tinomboro ta Vutitivisi leti hoxekeke, tinomboro ta xibalo leti hoxekeke, exikarhi ka tin'wana.

Mali hinkwayo yo tala xikan'we handle ka nsuso ya R43.42 billion yi hakeriwile ku fikela sweswi.

Hi ku fambisana na xikongomelo xa SARS eka vahakelaxibalo ku tirhisa tichanele ta xidijitali, SARS yi tsakile ku tivisa leswaku khalikhuleyitara leyi encenyetiweke ya WhatsApp yi tirhisiwile mikarhi ya 90 283 ku sukela ku simekiwe phurosese. Khalikhuleyitara leyi encenyetiweke eka webusayiti ya SARS, leyi vumbaka xiphemu xa *SARS Online Query System*, yi tirhisiwile mikarhi ya 952 403. SARS yi tlhele yi amukela 128 802 na swivutiso hi ku tirhisa chanele ya rito, na 8,655 emarhavini. Vahakelaxibalo va hlohloteriwa ku ya emahlweni va tirhisa tichanele ta xidijitali, leti olovaka, to vevuka no tirhiseka. Ku tirhisa tichanele leti swi vula leswaku vahakelaxibalo a va fanelangi ku suka emakaya ma vona kumbe tindhawu ta ntholo ku yima tilayeni to kala xindzhuti.

SARS yi tsakela ku khensa tienthithi ta vurhangeri bya nkwama wa rhithayamente eka ntirhisano wa tona wa xinghana na xiphurofexinali lowu pfumeleleke SARS ku tlanga xiave xa yona hi ku hetiseka na vuswikoti hi ku humesa hi xihatla nhlayo ya le henhla ya swileriso swa xibalo leswi lavekaka ku fikela sweswi.

SARS yi tsundzuxa vahakelaxibalo lava lavaka ku endla swikombelo va fanele va tiyisisa leswaku va kambisisa tinomboro ta vona ta xibalo, va nyiketile Tinomboro ta Vutitivisi leti lulameke na leswaku a va na xikweleti xihhi na xihhi lexi kayiveleke na SARS.

Endzhakukaloko muhakelaxibalo la tsarisiweke a endlile xikombelo, xileriso xa xibalo lexi humeleleke xi tivisa vurhangeri bya nkwama mayelana na leswaku ku fanele ku susiwa xibalo xo fika kwihi ku suka eka humeso. Swikombelo swa swileriso swi amukeriwa hi SARS 24/7 no phurosesiwa hi awara eka 365 wa masiku hi lembe ku sukela 8:00 ku fikela hi 19:00. Handlekaloko xikombelo xa xileriso xi rhumeriwile ehandle ka tiawara leti, nhlamulo loko muhakelaxibalo a landzelerisa xi ta rhumeriwa eka nkwama hi awara.

Loko ntsengo wo hetelela wu nga si hakeriwa eka muendlaxikombelo, nkwama wa phenxeni wu ta tivisiwa leswaku wu susa xikweleti xihhi na xihhi lexi kayiveleke ku hakeriwa ematshan'wini ya SARS ku nga si endliswa hakelo yihhi na yihhi eka xirho. Loko munhu a ri na lulamiselo ra xikweleti na SARS, humeso wu nge khumbeki. Loko ku ri na xikweleti lexi kolotiwaka SARS, xi ta susiwa hi ku ya hi lulamiselo rero.

Vahakelaxibalo va tsundzuxiwa leswaku xibalo xi ta sindzisiwa eka humeso eka mpimo wa xibalo lowu hakeriwaka lowu fambaka exikarhi ka 18%-45% hi ku ya hi swikalu swa vona. Handle ka vuxokoxoko lebyi bya mani na mani, ku na vahakelaxibalo lava pimelaka ehansi timalinghena ta vona hi vomu.

Khomixinara wa SARS Ttn Edward Kieswetter u vurile leswaku "SARS yi vilerisiwa swinene hi leswaku 213 654 wa vahakelaxibalo va boxiwile ku va va tivisile malinghena leyi hakerisiwaka xibalo leyi hoxekeke hi mbono wo va na mpimo wa xibalo lowu va yimelelaka. Loko muhakelaxibalo a pimela ehansi malinghena ya yena, va nghenelela hi vomu eku papalateni ka xiboho xa yena xa xibalo. Nxupulo wu ta sindzisiwa eka vahakelaxibalo lava pimaniseke hansi malinghena. Ndzi tsakela ku lemukisa vahakelaxibalo ku papalata maendlele mo biha lama vangaka vugevenga. Ku nga na switandzhaku swa ntiyiso swa maendlele lama".

Mayelana na vuxokoxoko hi xitalo, u komberiwa ku tihlanganisa na SARSMedia@sars.gov.za

MAKUMU